

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi
se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana. osmrtnice in javne zahvale domači oglašaji itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema uredništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. naistr.

„Edinost“
zhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.
Naročnina znaša:
Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četr let 6 „
za en mesec 2 kroni
Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.)

Telefon št. 876.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

„Idite in učite vse narode!“

»Idite in učite vse narode!« velel je Krist svojim apostolom. In, kakor nas uči sv. pismo, apostoli so se razšli po vsem svetu in oznanjevali so nauk Učenikov v vseh jezikih vsem raznim narodom.

Tudi dandanes hodijo misijonarji po vsem svetu in uče vsaki narod v njega jeziku. Naj gredo misijonarji na Kitajsko, učiti morajo ljudstvo v kitajskem jeziku, ako hočejo, da jih ljudstvo razume. In oni Kitajci, ki so prestopili v katoliško Kristovo vero, moliti morejo in smejo Boga v svojem materinem, kitajskem jeziku; peti mu morejo in smejo slavo kitajskimi cerkvenimi pesmami. In naj gredo katoliški misijonarji med Hotentotovece, tudi Hotentotovecem je dovoljeno prepevanje hotentotovskih cerkvenih pesmi v katoliški cerkvi, tudi oni morejo in smejo moliti Boga in ga slaviti v materinem jeziku.

Tako, kakor je v Aziji, Afriki, Ameriki, Avstraliji — med divjimi narodi —, tako bi moralo biti tudi v Evropi, o kateri pravijo, da je civilizirana in ker ima v njej katoliška cerkev svoj sedež na trdi, nepremagljivi skali naslednikov sv. Petra. Tako bi moralo biti torej povsodi v Evropi; tako bi moralo biti v Avstriji, kjer imamo zraven cerkvenega prava in zraven Kristovega nauka, ki ne pozna nikake razlike med različnimi narodi — torej zraven božjega in človeškega prava — še posvetni zakon, člen XIX., ki govori o popolni enakopravnosti vseh državljanov, vseh narodov. In ker tudi Trst spada še k Avstriji, moralo bi biti tudi v Trstu tako!

A tu v Trstu prebiva tisti grozni narod, ki govori prav tisti jezik, kakoršnji sta govorila slovanska blagovestnika sv. Ciril in Metod; tu v Trstu živi narod, ki izredno časti svoja blagovestnika, ravno radi tega, ker sta mu v lepem materinem jeziku oznanjevala sveto vero, kakor so to delali in še tudi dandanes delajo drugim narodom njihovi blagovestniki misijonarji; tu v Trstu živi oni narod, ki ima svoja svetnika sv. Cirila in Metoda, ki sta bila radi tega, ker sta oznanjevala sv. vero v slovanskem jeziku, in ki sta se torej strogo držala ukaza Kristovega — v Rimu pri papežu tožena, da učita

krivo vero! In v Trstu živi narod, čegar blagovestniki naj bi se sezgali na gromadi samo radi tega, ker se niso sramovali govoriti slovanskim narodom v slovanskem jeziku?! Temu narodu torej, ker je slovenski in ker je veja na ogromnem slovanskem deblu, lahko pode slovenski, materini jezik iz njegove stolne cerkve?! Njemu lahko prepovedujejo udeleževati se z belo, blagoslovljeno zastavo procesije sv. Rešnjega Telesa?! Njemu sme italijanski duhovnik v beli srajci prepovedovati v procesiji moliti v slovanskem materinem jeziku?! Njemu sme lahko italijansko-latinski župnik odrekati na domačih tleh, da se ne vsprejme v domačo cerkev blagoslovljena bela zastava, ker nosi slovenski napis?!

Doživeli smo grozno gonjo. — Italijansko-latinski duhovniki so napadali češčenje naših svetnikov slovensko molitev, slovenske bratovščine, slovenske propovedi — vse to so proglašali za politično demonstracijo in so pozivljali svoje italijanske vernike na odpor, na boj proti katoliškim Slovincem!

Listi italijanskih kapelanov, župnikov-kanonikov so pozivljali mirne Tržačane, katerim se — po velikem delu — pretaka po žilah slovenska kri, naj ne dovolje v Trstu slovenske govornice, naj ne vsprejemajo slovenskih služabnikov, naj pretgajo vezi s katoliškimi Slovenci!!

Pobožni, mirni, pridni, vse časti vredni slovenski narod v Trstu, narod, ki nima v svoji sredi nikakih Luchenijev, Brescijev itd., ta narod, kateremu sti vera in narodnost svetinji, narod, ki se strogo drži zakonov in je pripravljen za vero in domovino preliti zadnjo kapljico krvi, ta narod tu v Trstu je tako napadan in nima one pravice v latinsko-katoliški cerkvi, kakoršnja imajo črnei, Kitajci, Hotentotoveci!

»Jaz sem vaš pastir in vi ste moje ovčice« — velel je Krist, oni Krist, ki je bil Odrešenik vsem narodom in vsemu človeštvu. Smo-li mi Slovenci še ovčice njegovih italijansko-latinskih namestnikov, ako delajo tako z nami?!

Ne, oni ne sledè stopinj Kristovih. »Avanti« jim je vrgel v lice grozno dejstvo,

Z Ganglom je zapuščena naša Ernestina v poslednji dobi vzletevala iz podstrešne svoje samote na razne kraje slikovite okolice ljubljanske ter v njegovi blagohotni družini sanjerala o proslavljanju stoletnice očetovega rojstva z — dostojnim spomenikom...

No, slovesni dan 100. obletnice Prešernovega porojenja je napočil ter se proslavljala na različnih krajih širne — slovanske domovine; o spomeniku pa smo videli nedavno na prvi slovenski umetniški razstavi šele osnutek! Da-li doživi Prešernova hči tudi odkritje naslovanega spomenika, tega bi nam ne mogel zajamčiti niti dotični odbor; kajti pot do potrebne glavnice za spomenik je še dolga, a hči Prešernova je »videla Abrahama« t. j. dosegla polstoletja, že pred osmimi leti!

Na začetku tega sestavka sem omenil, da je Ernestina Jelovškova o svojem povratku v rojstno svoje mesto, Ljubljano po tolikih letih bivala v podstrešnih kotih ter ondu samotarila in — stradala! Ona zdaj tudi še biva v podstrešni sobici, kjer so jej v družini žgoleči kanarčki in dišeče cvetlice po oknih; ali njeno gmotno stanje se je bilo sčasoma obrnilo nekam na bolje in ako nas ne vara zakulisno šepetanje proslavljalec Prešernove stoletnice, pripravlja se nekaj v gmotno podporo in zagotovilo njene bodočnosti. In, bogme! bil je že skrajni čas, kajti naša Ernestina je vsled prenapornega

da vdobivajo denarnih podpor iz jaseleframasonskega društva »Legazione Nazionale«! Zakaj? Da delujejo za namene »Leg«!

Aj, kako smo zaječale slovenske matere, ko smo čule o tej grozni novici. »Pustite male k meni!« je bil Kristov mili in blagi ukaz. In Vam naj dajamo svojo nado, svojo bodočnost, svoje otročiče?!

Kakšne so Vam roke potem, ko so štele »Legin« denar?! Kakšno Vam je lice potem, ko ste prejeli »tako« plačo?!

Največo moč na svetu so pozvali proti nam v boj — moč svete cerkve. Veliki narodi so zginili pred njo, kakor senea. Velikani so popadali zdrobljeni na tla.

Pod udarci cerkvenih služabnikov in dostojanstvenikov da bi moral zginiti ubogi slovenski narod v Trstu?!

Ali pravice našega naroda imajo svojo podlago na božjem pravu. In vsako delo, ki je od Boga, je nepremagljivo. Človeško krivično delo pa mora zginiti, kakor senca.

Kaki so vspehi, ki so jih dosegli italijansko-latinski duhovniki?

Latinske cerkve v Trstu postajajo vedno bolj prazne, narod se jih ogiblje in sami pošteni Italijani vzdigujejo že svoje pesti.

Kaj pa naš slovenski narod v Trstu?

Me, slovenske žene in matere smo morale s podvojenjo močjo tolažiti svoje može in učiti svoje otroke.

Naprej ne moremo. Zato moramo na dan, v boj, da na strani svojih mož izvojujemo pravice svojega naroda tudi v naših cerkvah.

Slovenski narodi so velikanske moči. Njih je kakor listja in trave. Dvem svetovom gospodarijo: vzhodu in zapadu, v dveh cerkvah bivajo: v vzhodni in zapadni. V obeh cerkvah, kjer je Peter, je tudi Krist, kjer je trda skala papež Lev XIII, tam je tudi prava cerkev Kristova!

In Slovan ima pravico bivati v pravi Kristovi cerkvi!

Te svete, od našega Odrešenika dane pravice, branil bo slovenski narod, kakor lev. Slovenski narod se ne boji in ne plaši preganjanja od nobene strani. Če ga že hočete tudi nadalje preganjati s tako silo iz latinsko-katoliških cerkv — pomislite le to, da

šivanja finega perila že malone oslepela ter zre z bojzornjo svojim bodočim, od usode jej še odmerjenim dnem naproti! —

Da pa svet ne poreče, da se sploh ni nič storilo za zboljšanje gmotnega stanja uboge nezakonske hčeri Prešernove, navesti mi je, resnici na ljubo, tu nekatere njene podpor-nike, oziroma — »delodajatelje«:

Po prirojenem jej ponosu je Prešernova hči o svoji bedi molčala ter trpela, nadejaje se onih časov, da

»Vremena Kranjcem bodo se zjasnila«, to je, da spoznajo sami in jej pripoznajo veljavnost njenega rojstva, da-si je »pravi oče« ni legitimiral s slavnim svojim imenom! Toda revica bi bila prej umrla od gladi, predno bi bili počasni njeni ožji rojaki dospeli ono stopinjo strpljivosti, katero izraža Prešernova »Nezakonska mati« v poslednji dveh vrsticah one pretresljive pesmi:

»Al te je treba bilo ali ne, Vendar presrečno ljubim te!«

Da! To je bil glavni zadržek, ki je že od nekajd zapiral ljudem srčna vrata pred nezakonskimi otroci! Vsakdo se je čutil nekakšno poklicanega, znesti se nad takšnim, v »pregrešni ljubezni« spočetim, ter od — nezakonske matere rojenim detetom to sem izkusil dovolj brdsko tudi jaz sam na svojem telesu!

»Ta je — hotovski«, t. j. nezakonski sin!« S tem indigniranim vzklikom so me

slovenski narod ima ob vsem krivičnem preganjanju, ob vsem najhujšem tlačjenju še odprta velika, poštevna vrata, kjer je gotov, da sme Boga moliti in slaviti v materinem jeziku, brez strahu, da bi mu kdo radi tega očital politično demonstracijo; brez strahu, da bi mu kedo prepovedoval tako slavljenje »pro bono pacis«, »per motivi di prudenza«. — Slovenski narod ve za ona vrata, za oni prostor, kjer bo imel mir vsaj takrat, ko bo Boga molil.

In da ve ta ubogi narod za ona vrata, o tem ste že prepričani. Prepričana so Vaša židovska glasila, ker v strahu nam pripovedujete, kaj bo z Vašimi latinsko-katoliškimi cerkvami takrat, ko bodo Slovani sledili korak Rimanjcev, kateri korak sta odobrila rimski papež Lev XIII. in avstrijsko ministerstvo na Dunaju.

»Mi vstajamo in Vas je strah!«

Strah Vas spreleta, to vemo in vidimo iz Vaših listov.

A nikar se nas ne bojte, saj mi nočemo drugega, nego mir v cerkvi, kakor nam je Krist velel: »Mir bodi med vami!« Mi nočemo drugega, nego mir naj vlada v božjem hramu in ne sovražtvo mej nami. Vi ne znate, kaj moramo prestajati me uboge slovenske žene in matere, ko vidimo svoje možke brez miru, ko jih še v cerkvah napadate; Vi ne znate, kaj trpi mati, ko vidi divjati svoje otroke, ker ne slišijo nikdar ljubeznjivih besed Kristovih naslednikov; Vi ne znate, kako ste nas hudo užalili, ko ste nas, ker smo Slovenke, podili od svojih spovednic!

Mera je polna. »Idite in učite vse narode«, je velel Krist.

O! kako srečen je narod, kako srečen je kraj, ki ima svečenikov, ki slede temu nauku!

Tja me zovejo moji otročiči, tja sili moj mož, tja silijo prijatelji, znanci in sosedi. Tudi jaz pojdem, da se že enkrat srečna, mirna in zadovoljna namolim: »Gospodi pomiluj!«

Tržačanka.

PODLISTEK

Prešernova hči.

(Spomenica k Prešernovi stoletnici.)
Napisal Vatroslav Holz.
(Zvršetek.)

Pri Cimpermanu se je Ernestina Jelovškova seznanila s kiparjem Alojzijem Ganglom, ustvariteljem Vodnikovega spomenika v Ljubljani. Iz slučajnega njunega seznanjenja se je tekem časa razvilo plemenito prijateljstvo, po katerega oživljajočih žarkih je tolikrat prevarjena duša priletne samotarke zejala, kakor usehajoča cvetlica v zaduhlem zaporu. In glejte! Uzorna, platonična ljubezen teh dveh kongenijalnih — duhov, katero je obsevala ista zvezda: nesmrtnost Prešernovih poezij, spočela je v duši imenovanega umetnika vzvišeni ideal o peveu »Krsta pri Savici«, da ga je upodobil ter isklesal v kararskem marmorju v čarobno lepem pesnikovem kipu! O tem dovršenem Prešernovem poprsju smo videli, žal! samo tiskane posnetke, ker ga ima užaljeni kipar zaprtega v tajnostnem atelierju svojem, odkoder pa, tako se nadejamo, nam ga danes ali jutri pokaže izvestno pred strmeče oči!

V spremstvu imenovanega kiparja je Prešernova hči romala na grob svojega očeta in to dne 21. julija l. 1895., torej 46 let po njegovi smrti!

podili izpred vhoda semeniškega ter zabranili pot študij za »gospoda«, ki je za časa moje mladosti bil jedini cilj vseh »latinskih šol«!

Tudi Prešernovi hčeri je zvenel na ušesa nestrpni refrén »pregrešnega« spočetja in »nezakonskega« rojstva! In zato je molčala, trpela in stradala, dokler niso povzdignili glasli za njo drugi, tolerantnejši ljudje...

Nekoč me je pozval na vrtu nekdanje ljubljanske čitalnice k sebi gosp. dr. Ivan Tavčar ter me vprašal:

»Od kod pa imate vi svojo soprogo?«

»Z Reke!« sem mu odgovoril.

»Torej je — Hrvatca?«

»Da, gospod doktor!«

»A, zdaj razumem, zakaj govori o nas Slovenceh toli objektivno, nekako od zgoraj doli«, odvrnil mi je v svojem bonhomističnem tonu jovijalni naš »Ivan grozni« ter nadaljeval:

»Oni dan je prišla Vaša gospa soproga k meni v pisarno ter me brez vsakršnjega uvoda ogovorilo takole:

»Vi Slovenci ste čudni ljudje! Bog Vam je poslal pesnika po svoji milosti; to je — Prešeren, Njegove pesmi kujete v zvezde! Prav! A glejte! gospod doktor! Ta-le vaš preslavljeni poet je zapustil — hčerko, ne da bi jo bil legitimiral ter jej pripravil kakšno dedščino! Bilo bi torej dolžnost naroda, da bi ta pesnikova sirota ne stradala! Da, da! Čudni ste Slovenci!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 4. decembra 1900.

Volilno gibanje. Istra. Nasprotno so volili včeraj Buzet mesto (1 volilni mož), Izola, Lovrana in Sanvinčent. Prve tri so bile že a priori zagotovljene nasprotnikom, v Sanvinčentu pa je bila precej huda borba: 292 nasprotnih, 233 naših. Tudi Vrsar na otokih je volil nasprotno. S tem pa nismo izgubili mi nobene prejšnje pozicije, razun one v mestu Buzet, kar pa je naravna posledica razdeljenja sekcij.

Naše so volili včeraj Kastav, Buzet (okolica), Barban na Vodnjanski.

Iz Pulja nam poročajo, da je predvčerajšem italijanski kandidat za V. kurijo, gospod Benatti, v tamošnjem gledališču doživel popoln fiasko. O tem govori najglasneje to dejstvo, da je shod trajal le kake pol ure. Začeli so ob en četrt na 4, a po tri četrt so že zvršili. Čim je povdarjal kandidat, da treba zopet in zopet manifestirati italijanstvo Istre, zakričal je najprej eden: Mai piu! Nikdar več! Potem se je začel udušljiv krik, a z galerije doli je deževalo listkov: Doli z naeijonalci! Doli z Benattijem! Živela socijalna demokracija! Gospod kandidat in njegovi spremljavalci so kmalu uvideli, da ta atmosfera ni posebno ugodna zanje in hiteli so zaključiti shod čim prej so mogli. Pa tudi zvečer še, po mestnih ulicah, je na vsaki poskus za kako manifestacijo Benattiju v prilogo sledila krepka reakcija in čuti je bilo izrazov, ki se navadno ne rabijo v dostojni družbi.

Carjevo zdravje. Dne 2. t. m. se je car počutil razmerno dobro ter je po noči tudi dobro spal. Ob 9. uri zvečer je znašala temperatura 36.6 stopinj, utripov je bilo v minuti 72. — Dne 3. t. m. zjutraj se je car počutil subjektivno zelo dobro. Tek in telesne moči se množijo. Toplote je bilo 36.3 stopinje, utripov 66.

V novi kapeli avstro-ogrškega poslanstva v Petrogradu je bila včeraj božja služba za zdravje carja Nikolaja. Prisostvoval je odpravnik poslov poslanstva grof Kinsky in oboje poslanstva.

Tudi v stolni cerkvi v Belemgradu je bila prošle nedelje v isto svrhu velika služba božja, katero je opravil mitropolit ob asistenci vsega pravoslavnega svečeništva srbske prestolnice. Da bi božja Previdnost uslišala prošnje narodov!

Beda na Italijanskem mora biti grozna. To nam priča tuk. «Triester Tagblatt», ki ni na glasu, da bi bil Italijanom sovražna ali da bi protežiral Slovane. Ta list piše: Čudni prizori so se vršili o poslednjem glavnem pomiloščenju v mnogih galerah in ječah na Italijanskem. Cela vrsta kaznjencev, med njimi taki, ki so polovico svojega življenja preživeli prikovani na verigo se je odločno branila zapustiti desedanje, svoje bivališče ter sprejeti pomiloščenje! V kaznilnici v Portoferraiu, ki je najstrožja na vsem poluotoku, se je kaznjenec Beltramo, ki je bil tam zaprt že 22 let, mlo razjokal, ko mu je ravnatelj priobčil, da je sloboden. Da bi vendar-le smel ostati v ječi, je dejal, da je

očeta povzdiguje v deveta nebesa, hčer njegovo pa puščate umirati od gladu in to v sredi — Ljubljane! Mari zato, ker jo je rodila — »nezakonska mati«? Lepi ste — »liberalci«!... In na to mi je povedal g. doktor, da je vsled tiste pridige nabral za Ernestino Jelovškovo vsoto denarja, po katero naj pride moja žena, ter je pristavil končno:

»Za Prešernovo hčer je pri meni vedno pripravljen kakšen desetak! Samo, ni jej treba praviti, kdo da jej pošilja, ker nimam rad, da bi mi hodila se zahvaljevat! Saj veste: levica naj ne vé, kaj daje desnica!«

In od tistega dne so se naši Ljubljanci začeli zanimati za »nezakonsko hčer« Prešernovo in prihajala so jej vabila in naročila za šiviljska — dela od raznih rodoljubnih rodbin. S posredovanjem dra. Karla Slanea so jo pozvali k Potočnikom ob Zidanem mostu, nadalje k Majdičevim v Jarše, k Lenčtovim na Lavereo itd. In v najnovejši dobi so se hodile k njej na dom učiti finih ročnih del hčerke imovitih ljubljanskih družin, med njimi Bleiweisove, Souvanove, Kušarjeve, Janeževe, Samidove.

Bilo jih je veselje gledati, pisano krdelec brdkih gospodičen tam gori v podstrešni delalnici, kakó so sejele in čevrljale okrog naše črnolase Ernestine, ki je potrpežljivo po lušala njihove ljubezenske izpovedi, nakla-

stori še dva druga zločina, ki da se nista zastarela. Ko so ga pa v kljub temu spodili iz ječe ter razkovali verigo, grozil je, da se vrže v morje, ker takega življenja, kakor ga je imel na galeri, da ne najde nikjer drugod. V Bolonji se je neki kaznjenec, ki so ga isto tako izpustili proti njegovi volji, pred očmi redarja vrgel s tretjega nadstropja policijskega ravnateljstva v značilnimi besedami: »Tega ne preživim!«

Beda na Italijanskem mora biti res velika, ako se ljudje branijo iti iz zaporov, ker bi se jim znanj slabše godilo!

Da je mnogim ljudem ljubša pičila hrana v zloglasnih galerah z njih srednjeveškim hišnim redom, nego pa največje človeško dobro — sloboda, to priča, kako težko je v Italiji dobiti zaslužka. Žalostno ali resnično! Hic Rhodus, hic salta!

Tu bi naj raznarodovalna «Lega» in agresivni «Dante Alighieri» zastavila svoje sile. Človeštvo bi jima bilo hvaležno, ako bi pripomogla, da čim prej izumre rođ anarhistov! Svojim naj pomagajo, mesto da drugim ponujajo svojo — bruturo!

Krüger v Evropi. Cesar Viljelm torej ne more sprejeti Krügerja — «radi drugih dispozicij». Francosko novinstvo je vsled tega ogorčeno. Isto kliče nemškemu cesarju v spomin tisto famozno brzozavko, s katero je v začetku vojne v južni Afriki čestital Krügerju na možatem sklepu ter mu želel najlepših vspehov... Tempora mutantur! — Angleško novinstvo pa je seveda zelo zadovoljno z ukrepom cesarja Viljelma; isti da dokazuje, kako presrečno razmerje da vlada med Anglijo in Nemčijo.

Ruski listi so polni simpatije za Bure in za Krügerja. Žal, da so te simpatije o današnjih razmerah, v očigled boleznih cara-mirovnika, tudi le zgolj akademične vrednosti. Vsekako pa Krüger obišče Petrograd.

Nemški vseučilišniki v Kolonju so poslali Krügerju odposlanstvo ter demonstrirali na trgu, kjer je stanoval. V tem slučaju torej ne velja rek: vox dei — vox populi. Slavni francoski pesnik Edmond Rostand je zložil dolgo pesem (52 kitic) Krügerju v čast. Opisal je, kako ga je Francija sprejela. Godba, slavospevi, cvetje, mahanje belih rut, kliče: živio Krüger! Vse je bilo lepo. Pesnik pa ne more pozabiti listka, ki ga je o sprejemu Krügerja v Marzelju nosil na palici neki mož. Napis se je glasil: «Odpusti Evropi!» Tako naj bi klicala vsa Evropa! Odpusti Evropi nje lenobo, nje malomarnost, nje trdosrčnost, da pusti od brezdušnih roparjev klati cel ubogi burski narod!

V Liježu na Belgijskem je množica kakih 600 ljudi uprizorila velikansko demonstracijo proti Angležem. Množica je pobila vsa okna na angleškem konzulatu in v zasebnem stanovanju angl. podkonzula. Pa kaj pomaga vse to!

V četrtek jutro odpotuje Krüger iz Kolonja v Haag.

Tržaške vesti.

Nujen popravek. V dopisu iz Riemanj v številki od minole sobote se je urinila ne-

daje vsaki primerno pokoro za dotični pregrešek! Vidno se je naša mojstrica sama pomlajala med navno-porednimi svojimi učenkami!

Ali, kakor sem že povedal: vid zapušča marljivo našo šiviljo in skrb pred bodočnostjo jej temni pogled!

Kakor čujem, poklonijo jej danes ljubljanske dame, pod vodstvom gospe Franje dr. Tavčarjeve znatno darilo v proslavo stoletnice Prešernovega rojstva, s čemer vsaj nekoliko popravijo očetov pregrešek, da ni legiti-miral pravovneljavno na smrtni postelji svojih — nezakonskih otrok!

Temu pa moram takoj dostaviti, da tekom triindvajsetletnega občevanja s hčerjo Prešernovo nisem slišal niti jedne žale besede o njenem očetu zbok tega pregreška. Nasprotno pa mi je povdariti, da se ona s ponosom zaveda svojega sorodstva z največim pesnikom slovenskim, katerega nesmrtno ime jej je, za Bogom najsvetejše na zemlji! In gorjé mu, kdor bi se v pričo nje predrnil izustiti kakšno nedostojno besedo o — Prešernu! Zlasti tisto večno očitjanje »pijanstva« jo neizmerno boli! Takisto je protestovala z vso odločnostjo, ko je pred leti neki »brumni« pisatelj Prešerna hotel spremeniti v takozvanega »božjega voleka«.

In gradivo za Govekarjevo mozaiko: »Mala rokovičarica« v Prešernovem albumu t. j. v decemb. berski številki »Ljublj.

ljuba pomota, oziroma sti odpadli dve jako važni besedi. Tam je namreč čitati odstavek: »Vera naša je ista ostala, ista katoliška. Samo obred bo drugi in bogoslužni jezik bo slovenski. Grški katoliki spoznavajo — z malo spremembo — iste verske resnice, zakramente in istega papeža.«

Po tej stilizaciji bi moglo navstati krivo menenje, da je vendar nekaj spremembe tudi v verskih resnicah. Temu pa ni tako! Tega tudi naš dopisnik ni rekel, marveč sti — po krivdi stavčevi, oziroma korektorjevi — za besedami »z malo spremembo« izostali besedi: »v obredih«. Torej le v obredih je nekaj spremembe, ne pa v verskih resnicah.

Radi smo ustregli želji našega dopisnika, podavši ta nujni popravek.

Prizor s tržaškega magistrata. Pozor davkoplačevalci! Urša Hrvatčič iz Loga št. 28 je šla danes v jutro na tržaški magistrat plačat davke. Vstopila je v dotično sobo ter pozdravila nekega mladega, zelo mladega gospoda z besedami: »Dober dan, gospod! Sem prinesla plačat davek«.

Mladi gospod jej je odgovoril: — Non la sa italian? (Ne znate-li italijanski?)

— Ne znam! Jaz govorim slovenski.

— Ande fora! Qua non si parla ščavo! (Hajd ven! Tu se ne govori jezik sužnjeva!)

Žena je tarnala, kaj naj sedaj stori.

Rekla je, da pojde na policijo.

— Ande dove ehe vuole!

In šla je. Potožila se je ob urodu v magistrat debelemu, zelo debelemu stražniku:

— Gospod, kam čem iti, da plačam ta davek?

Odgovor na uljudno, ponižno vprašanje je bil zelo ljubezujuv. Glasil se je tako-le:

— Ande! Maledetti ščavi! Via dia qua! (Ven, prokleti sužnji! Proč od tod!)

No, žena, ne bodi lena, je šla in poslala davek neposredno ekscelenci finančnemu ministru na Dunaj.

In tako je prav! Tako naj bi delali vsi slovenski davkoplačevalci, ki imajo opraviti s predrznim tržaškim magistratom. Le odločno zahtevati vse v svojem jeziku! Ako gospoda res nočejo umeti slovenski, na Dunaju bodo že umeli!

Če bo finančnemu ministru dan za dnem prihajal denar s pritožbami, da ga magistrat noče sprejeti, se morda vendar enkrat osokoli, da napravi red v tržaškem davčnem uradu, da pomete z veliko metljo to veliko — Avgijevno dvorano!

A kar se »sužnjeva« tiče, pa naj gospoda z magistrata pozdravljajo tako tiste svoje soproste onkraj luže, ki gredo rajši v smrt, nego pa da bi se ločili od edine zaslonbe — od verige v vozi (na galeri), kakor poročamo danes na drugem mestu!

Mi pa smo sloboden narod! Naš dan se svita! A počiti mora tudi dan plačila!

Denar sta našla mornarja 14-letni Tomaž Daborič in 24-letni Josip Spolverazzo, oba Dalmatince, ter ga shranila pri Frančiški Sablič iz ulice Forno št. 6. Rekla sta, da sta

Zvona« je podala ona, rekše: »da se spozna Prešeren — človek!«

Ernestina Jelovškova je, kakor vsi nezakonski otroci, jako duhovita ženska, skatero se dá govoriti povsem neprisljeno in svobodomisleno! Njena sodba o človeških zmotah je tolerantna in kdor je potreben kakoršnjega nasveta in navodila v tej ali oni stvari, k njej naj se zateče, seveda, ako je vreden in dostojen, kajti poleg tolerancije in človekoljubnosti tiči v njej precejšen zaklad sarkazma in satire in to je najboljši dokaz, da je res — »nezakonska« hči našega Prešerna.

Poljub.

(Ruski spisal A. P. Čehov; preložil Al. Benkovič.)

Rjabovič se je malomarno oziral naprej in nazaj, na tilnike in obraze; sicer bi bil zdremal, sedaj pa se je pogreznil v svoje nove, prijetne misli. Od početka, takoj ko se je brigada podala na pot, se je hotel prepričati, da more biti dogodek s poljubom zanimiv samo kakor majhna, tajna pustolovina, da ni besede vreden, in da resno misliti nanj, je, mirno rečeno, neumnost; a naglo je zamahnil z roko in pričel sanjariti... Mislil se je v gostilni sobi tete-à-tete poleg devojke, podobne bezgovi gospici in blondini v črni obleki;

našla znesek 540 kron na Ribjem trgu. Ženi se je zdelo taka sreča malec sumljiva ter je obvestila o dogodku redarstvo. Kmalu se je pokazalo, da sta »srečna« mornarja denar bila ukradla svojemu kapitanu. Oba mornarja so zaprli.

Pretep v gostilnici. V nedeljo večer so se sprlipiveci neke gostilnice na Openski cesti. O tem so dobili Ivan Bajc, Anton Tavčar in Miha Žvab več ran z noži. Na rešilni postaji so jim podelili prvo pomoč, potem so jih spravili v bolnišnico. Ranjenci nočejo povedati, kdo jih je ranil.

Na delu je ponesrečil včeraj 45-letni dninar Matevž Vatovec. Delal je v nekem skladišču, kjer je padlo nanj več težkih vreč. V nevarnem stanju so spravili ponesrečenca v bolnišnico.

Tatvina. Neki gospej v ulici Giulia št. 14 je včeraj neznan zlikovec odnesel iz stanovanja loterijskih sreček v vrednosti 2142 K.

Povožen. 28-letni dninar Josip Reznič s Škorklje št. 116 je prišel včeraj popoldne pod voz, ki ga je nevarno ranil na nogi. Moza so spravili v bolnišnico.

Z naših sodišč. Včeraj so bili na tuk. deželnem sodišču obsojeni: 36-letni dninar Josip Schinard zaradi razgrajanja v 7 dni strogega zapore; 45-letna služkinja Marija Stipančič zaradi tatvine v 2 meseca poostrene težke ječe; 54-letni Alojzij Revere iz Trsta zaradi javnega nasilstva v 4 mesece težke poostrene ječe.

Dražbe premičnin. V sredo, dne 5. decembra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v Barkovljah št. 257, hišna oprava, šivalni stroj, krémarska oprema, sodi ter upeljavo plina; v ulici dell' Istituto 7, hišna oprava; v ulici del Rivo 24, hišna oprava; v ulici Giulia 9 in v ulici Farneto 52, železna blagajna, tehtnica, oprema v zalogi in hišna oprava; v ulici Media 28, kočija; v ulici Scoglio 3, aišna oprava; v ulici Farneto 30, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 6.7, ob 2. uri popoldne 10.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 759.8. — Danes plima ob 7.6 predp. in ob 8.46 pop.; oseka ob 1.29 predpoludne in ob 2.9 popoldne.

Darovi zavodu sv. Nikolaja: gg. Klemenčič Fran in soproga ker se nista mogla udeležiti veselice 2 K, dohodek veselice v Škedaju in Barkovljah 150 K, Wario župnik v Bazovici 20 K, Križaj N. 4 K, Kržé Ivanka, ker se ni mogla udeležiti veselice 2 kroni.

Srečna hvala vsem.
Miklavžev večer »Tržaškega Sokola« bo v soboto večer »pri ogrskem kralju«. Več jutri.

Vesti iz ostale Primorske.

× Oderuh iz Kopra in njega žrtve. Pišejo nam: V Koprú živi neki

nato je zamižal ter se videl z drugo, čisto neznanó devojko, z jako nedoločnimi obraznimi potezami; govoril je v mislih, se laskal in nagibal k rami; predstavljal si je vojno in ločitev, nato vrnitev, večerjo z ženo in otroci...

»K pričnam!« se je oglasilo povelje vselej, kadar so šli navzdol.

Tudi on je kričal »k pričnam«, a bal se je, da bi ta klic ne razdel njegovih prikazni in ga ne pozval na delo.

Gredé mimo neke graščine, je Rjabovič pogledal čez leseno ograjo na vrt. Ugljedal je dolg drevored, raven kakor ravnilo, posut z rumenim peskom in obsajen z mladimi brezami. S koprnenjem sanjajočega človeka si je predstavljal majhne ženske noge, kako hodijo po žoltem pesku, in čisto nepričakovano se je v njegovih mislih pojavila ona, ki ga je poljubila in katero si je skušal predstaviti včeraj pri večerji. Ta obraz mu je ostal v možganih in ni ga več izpustil.

Opoldne se je zadaj oglasil klic:

»Tiho! V levo glej! Gospodje častniki!«

V vozičku, v katerega sta bila uprežena dva belea, se je peljal mimo brigadni general. Obstal je pri drugi [bateriji ter zakričal nekaj, česar ni razumel nihče. Pridirjalo je k njemu nekaj častnikov, med njimi tudi Rjabovič.

»No, kaj je? kako?« je vprašal general,

strasten lahon, ki ima v koperski okolici, osobito na Pomjanščini, mnogo dolžnikov. Pred volitvami v Pomjanju je ta mož razposlal vsem tem revežem povabila, da se morajo predstaviti v njegovi pisarni. Ko bi to ne bilo mogoče, naj pa — brez družega — volijo za lahonsko stranko!

Po ovinkih se je javilo vsem zadolženim kmetom, da, ako ne bodo volili za laško stranko, bodo najdalje v 8 dneh izgnani izpod strehe — to je, da se prodajo njih posestva potom dražbe!

Tako se delajo volitve po Istri! Tako postopajo lažilberalni lahoni! Pfuj!

× **Komičen župan!** Nekega dne se je sešlo v Kopru več naših mož iz Pobegov in Marezig. Med nje je prišel koperski lahon Marsich Antonio ter začel plačevati za vino. Naši so si pomignili in začeli razpravljati, kako bi bilo dobro, da bi navzočega Marsicha imenovali županom v Marezigah!

Marsich je bil ven iz sebe samega veselja, tako, da se je napil do dobrega. Ko ni mogel več prav stati na nogah, so ga naši možaki spravili lepo, polagoma, pod mizo in — odšli. Marsich Antonio pa še danes čaka dneva, ko zasede županski stol v Marezigah! Vsakako pa je že sedaj junak drastično komičnega prizora!

× **Razpisana štipendija.** Iz ustanove Petra de Castro sta razpisana 2 štipendiji po 210 K na leto zlasti za ustanovnikove sorodnike, Pirančane in Istrane sploh, od 3. razreda ljudske šole naprej, dokler ne završijo gimnazije ali realke. Prošnje je vložiti na škofijskem ordinarijatu v Trstu do 31. decembra t. l. Natančnejše podrobnosti je izvedeti na šolskih ravnateljstvih in okrajnih glavarstvih v Istri.

× **Razpisana služba.** V kaznilnici v Kopru je izpražnjeno mesto paznika z letno plačo 800 kron, aktivitetno doklado 20%, prostim stanovanjem, kruhom (840 gramov na dan) in obleko. — Prošnje je vložiti do 18. januarja 1901 na c. kr. državnem pravdništvu v Trstu. Dokazati je znanje slovenskega ali hrvaškega jezika.

× **Razpisana je služba kancelisti** na c. kr. okrajnem sodišču v Bovcu. Prošnje do 31. t. m. na predsedništvo okrožnega sodišča v Gorici.

× **Iz Opatije.** Glasom zadnjega imenika gostov z dne 1. t. m. je bilo v Opatiji od 1. septembra t. l. 2263 strank s 3901 osebo. Dne 28. novembra je bilo v zdravilišču navzočih 658 oseb.

× **Oslji v Škofiji (spodnji).** Pišejo nam: Ko sem bil te dni v Kopru, sem imel priliko govoriti z nekimi koperskimi veljaki, ki so mi govorili tako-le: Sti asini sono tanto ignorantanti (govorilo se je o volitvah v spodnji Škofiji), che vengono da soli a offrirci l'opera loro! A noi non ocore andare in cerea di carne venduta, perehe sono i loro capi che fanno di intermediari a pochi soldi per voto!! Noi andiamo soltanto stuzicarli per — passatempo!!!

Po naše bi se reklo: Ti osli so grozno zabiti. Oni sami prihajajo ponujat nam svojo pomoč! Nam ne treba iskati prodane gamsa, ker so voditelji prodancev sami oni, ki posredujejo za male novčiče za glas!! Mi

namežikuje z rdečimi očmi. »Imate-li kaj bolnikov?«

Mali, suhi general, dobivši odgovor, je požvečil, se zamislil in rekel jednemu izmed častnikov:

»Vaš jezdec na ojesnem konju tretjega topa je pokvaril nakolenek in ga obesil, lopov, na sprednji del topa. Kaznujte ga!«

Uprl je oči v Rjaboviča in nadaljeval: »Vidi se, da imate predolge podrepne jermene!«

Ko je napravil še nekaj dolgočasnih opazk, je general pogledal Lobitka ter se nasmejalo:

»Vi pa, poročnik Lobitko, ste danes videti jako žalostni. Vam je-li dolgčas po Lopuhovi? kaj? Gospodje, zdelal se je zaradi Lopuhove!«

Lopuhova je bila jako polna in jako velika dama, ki je imela že precej čez štirideset. General, ki je imel posebno strast do močnih oseb, naj so bile katerekoli starosti, je vsled te strasti sumničl tudi svoje častnike. Častniki so se nasmejali spoštljivo. Brigadni poveljnik, zadovoljen, da je rekel nekaj posebno smešnega in zbadljivega, se je glasno zasmejal, se dotaknil kočijaža od zadaj in strešice svoje čepice. Voziček se je odpeljal dalje...

(Pride še.)

hodimo med nje samo, da jih dražimo in si s tem kratimo čas!!

Brez komentarja!

Dr. Vsevedež.

× **Nekoliko o volitvah v Škofiji,** ali: kako se delajo volitve v Istri! Iz Škofije pri Miljah nam pišejo: Volitev za V. kurijo se je začela ob 8. in pol uri, da-si je bilo objavljeno, da začne ob 8. uri. Pred šolo v spodnji Škofiji je stalo že ob 8. uri nad 200 volilcev, večinoma naših. Nekoliko kasneje je prišlo do 50 socialistov in le malo prodancev. Postojna Albino in njega starejši sin »Giovanni« sta strastno agitirala za lahonsko stranko.

Iz Kopra je prišel ves generalni štab z drom. Derinom na čelu! Iz Milj je prišla tudi četica agitatorjev, njim na čelu občinski tajnik z županom. Maršičev (Brešan) sin iz Kopra ter Manzrini ml. sta igrala glavno ulogo, ali malo časa, ker sta morala bežati pred navalom naših in socialistov! Maršič je prijel nekega starega moža reki: »Ali pojđite voliti zame, ali pa pojđite domov!« To so slišali naši korenjaki ter so takoj obstopili lahona iz Kopra. Naš mož je odgovoril Maršiču: »Čeprav sem vaš kolon, mi ne daste ničesar zastonj. Ako pa nočete, da vam delam in kopljem jaz, potem [si vzemite svoje zemlje in kopajte sami!«

Potem, ko so ga naši že do dobra zgrdili, so socialisti nadaljevali napade, tako, da je Maršič popihal v varno zavetje! Isto se je zgodilo Manzriniju in obema Postojna.

Pijancev je bilo na volišču na vse zgođaj in so bili ti pravi kontrast nam, ki smo gladovali — da gladovali smo — samo da nismo našim nasprotnikom dali zaslužka. Pijanci so kričali v enomer: »Viva l' Istria, M... per croati«, »Fora i croati!« To vse pred nami in pred občinskimi redarji!! Občinski redarji so očitno delali za Lahe ter se vedli tako, da so bili sami potrebni straže, ki bi jih učila, kako treba vršiti službo. O teh možkih spregovorimo morda pozneje bolj na drobno.

Postojna je takoj zjutraj odprla vrata svoje nove krčme, stoječe nasproti šoli, ter je obrnen proti nam demonstrativno zaupil 3krat: »Viva l' Istria!!« Menil je, da se mu lokal takoj napolni, ali, izvemši par pijancev, ni šla živa duša notri!

Naši ljudje sodijo (in so tudi kompetentni!), da se bo v novem lokalu vino — sušilo! Prav tako! Klin s klinom! Naših je bilo dve tretjini izpuščenih iz volilnih list, dočim so med prodanci volili tudi taki, ki so se dokopali šele 17.—18. leta! Večkrat se je pripetilo, da so naši zasačili enega ali družega, ki je volil po večkrat, ali pa, ki je volil za druge. Vladni komisar Gasser je pustil vsakega naprej z opazko — naj samito žijo!!!

Dogodilo se je, da je prišel neki 20letni mladenič na volišče — za drugega volilec. Ko je neki naš mož opazil, da dotični ni in ne more biti volilec, je g. Spanjoletu zapodil mladiča iz dvorane, ne da bi se g. komisar potrudil vzeti ta slučaj na zapisnik. Še več! Gospod komisar je rekel protestujočemu volilecu: »Napravite tožbo proti njemu! Mi vprašamo slavna oblastva, je-li za Istro poseben kazenski zakon, ker vemo, da se je leta 1897. tu v Trstu prijelo mnogokateraga, ako se je sumilo, da isti misli varati. Tu se je vsakega poslalo v zapor, bodi si, da je bil dotični le na sumu. Za Istro velja torej izjemen zakon, o čemer se bo še govorilo na pristojnem mestu.«

V Škofiji je prišlo volit več takih, ali ko smo opazili, da tam ne velja zakon, veljaven v Trstu — smo opustili nastopanje proti takim sleparjem. Državnim oblastvom smo prijaviili nekoliko takih slučajev in upamo, da se zabrani nadaljno sleparjenje v Škofiji! Glede vladnega zastopnika moramo povedati sledeče: Isti je malo ali celo nič pazil na redno vršenje volilnega čina! Prepustil je vso listo Contu Brutti-ju z opazko: »Opravljajte vi, ker mene boli glava!« Brutti je »vrlo« vršil »svojo dolžnost«, med tem, ko se je vladni komisar sprehajal po dvorani in celo ven je prihajal na večna vrata — na zrak!!!

Zahtevamo, da v prihodnje pride na volišče komisar, katerega ne bo bolela — glava, da isti strogo pazi na ves volilni čin in da proti vsakemu poskusu varanja postopa strogo po zakonu.

Kar se tiče skrbi za javni red in varnost zahtevamo, naj se za ožjo volitev v Škofiji podvoji orožniška moč. Vzdrževanje javnega reda naj se poveri c. kr. orožnikom

Za časa volitve naj se odstraniti ona dva občinska »redarja«, ki znata delati le »nere« med ljudstvom in ki aista nikakor sposobna, da svojo službo nepristranski vršita — kar sta javno pokazala na zadnjih volitvah! Dalje zahtevamo, naj c. k. orožništvo skrbi, da se nas ne bo več javno izzivalo (kar se je godilo zadnjikrat pred očmi obč. redarjev in c. k. orožnikov) z »m...a per i Croati, Fora i Croati« itd.!

Naše ljudstvo je dobro, mirno in potrpežljivo, ali ako se je vleče za lase, bi znalo vzkipeti, česar pa mi nočemo, ker vemo, da se za nas rabijo strogi zakoni!

Kar se je godilo o odhodu socialistov (lahonska druhal je delala za njimi najnesramnejših znamenj, in socialisti so tudi opazili to) je še več nego skandal!

Kar se je ponavljalo, ko je odhajalo naše osleparjeno ljudstvo, pa presega vse meje dostojnosti!

C. kr. orožnikom naj se da nalog, da strogo pazijo na to, da se kaj sličnega ne ponovi, drugače bi mogle navstati posledice, za katere ne bi bili mi odgovorni. S temi opazkami pa nikakor ne mislimo napadati c. kr. orožništvo, ker istemu ni bilo mogoče storiti ničesar proti premnogoštevilni množici in je moralo skrbeti v prvi vrsti za red v neposredni bližini volilnega čina.

Kako daleč je že zabredlo spodnješkofijsko ljudstvo, je razvidno iz tega, da je hotela domača otročarija kamenjati preč. gosp. dekana Kompareta in to v neposredni bližini volišča, kar je zabranil nek naš vrli možak!!

V Škofiji pa ni varen nobeden, ako ne drži za prodance, kar je zelo žalostno!

Mi apeliramo na gosp. občinskega svetovalec, ki se nam zdi pameten mož, naj on skrbi za boljše vedenje v svoji vasi.

Treba pa skrbeti, da se v spodnji Škofiji ustanovi orožniška postaja, kar je temveč nujno sedaj, ko bo tam železniško postajališče.

Našim vrlim možem od obeh strani, to je od Škofije in s hriba, polagamo na sree, naj bodo vztrajni, naj ne klonejo duhom, ker konečna zmaga mora biti naša!

Albinu in Španjoletu pa svetujemo naj ne igrata žalostne vloge, ker drugače jima posvetimo z — narodnim konsumnim društvom!

Vesti iz Kranjske.

* **Novo veliko domače podjetje.** Ljubljanska tvrdka Žabkar je otvorila prvo slovensko livarno železa. Podjetje je urejeno na najnovejši način. To je pač lep napredek domače obrti.

* **Umril je v Ljubljani** gosp. Adolf pl. Socher, inspektor drž. železnice.

* **Umril je te dni v Pragi** gosp. Fran Smola, c. kr. drž. železnice uradnik. Pekočnik je mnogo let služboval na Kranjskem ter bil obče priljubljen odločen slovanski rodoljub.

* **Ljubljanka Prešernovi hčeri.** Minolo nedeljo sta presenetili gospodični Ana Kušarjeva in Leonija Souvanova Prešernovo hčer, gđ. Ernestino Jelovšekovo, z lepim darilcem. Prinesli sta jej v imenu ljubljanskih narodnih dam hranilnično knjižico z vloge in pripisom: »V slavnem očetu Me Tebe ljubimo! Slovenke — Slovenki! Čast ljubljanskim damam!

* **Cesarjev dar.** Šolskim sestram de Notre Dame v Trnovem pri Ilir. Bistrici je podaril cesar iz zasebne blagajne 1000 K za zgradbo novega zavoda in kapelice.

* **Prešernova slavnost** v ljubljanskem gledališču se je vršila ob popolno razprodanem gledališču. Popoludne so igrali o znanih cenah »Rokovnjače«, zvečer pa so peli »Prodano nevesto«. Pred obema predstavama je gđ. Ruckova predavala Aškrecv slavnosten »Prolog«, ki je sklenil s krasno umetniško koncipirano in izvedeno apoteozo Prešernovo. Pred večerno predstavo je govoril tudi gospod Verovšek Prešernovega »Povodnega moža«, na kar je sledila živa slika, kako povodni mož ugrablja zalo Urško s plesišča. — Ker k nedeljiskim slavnostnim predstavam mnogo občinstva ni dobilo prostora, bo danes zvečer še jedna slavnostna predstava, na kateri se ponovita slikoviti umetniško prirejeni živi podobi »Apoteoza« in »Povodnji mož«. Slavnosten govor o Prešernu, njega življenju in pomenu za Slovence bo govoril g. prof. Levec.

Brzojavna poročila.

Cesar na Dunaju.

DUNAJ 4. (K. B.) Cesar prispe jutri zjutraj iz Budimpešte semkaj.

Iz ogerskega parlamenta.

BUDIMPEŠTA 3. (O. B.) Zbornica poslancev je nadaljevala razpravo o proračunu. Posl. Pader je govoril proti, posl. Geza Gajaryi in Roland Hegedűsz za proračun. Poslednji je rekel, da more budžet služiti za vzgled realnosti in natančnosti. Napade na premični kapital je imenoval neumestne v državi, kateri vsled rezerviranosti inozemstva tak primanjkuje kapitala.

Preosnova vojske v Zedinjenih državah. WASHINGTON 3. (K. B.) Zbornici reprezentantov se je predložilo predlogo o preosnovi vojske.

Angleški parlament.

LONDON 3. (K. B.) Novi parlament se snide danes; pred vsem izvoli govornika. Prestolnega govora ne prečitajo pred četrtkom.

Gibanje ruske mornarice.

KANEA 3. (K. B.) »Agencee Havas« javlja: Tri ruske oklopnice in dve torpedovki so prispele semkaj.

Poslanica predsednika Mac Kinleya.

WASHINGTON 3. (K. B.) Poslanica predsednika Mac Kinleya kongresu razpravlja obširno o kitajskem vprašanju. Razmerje do ostalih vlad je ugodno. Poslanica hvali lojalno postopanje podkraljev v južnih pokrajinah in odločnost konzulov in poveljnikov ladij. Poslanica se sklicuje na ameriškansko okrožnico od dne 3. julija t. l., v kateri je obrazloženo stališče Zedinjenih držav. Amerikanska politika gre za tem, da se v Kitajski vzdržijo teritorialne in upravne bistvenosti, da se zavarujejo prava veslesil ter da se zagotovi vsemu svetu trgovina enakomerno in nepristransko. Amerika sprejema ruski predlog, da je vzpostaviti zopet cesarsko oblast v Pekingju, ker da to je najbolj pripravno v dosegu trajne ureditve. Predsednik zahteva, da je prave krivice eksemplarično kaznovati v strašilo drugim, v kolikor to dovoljuje pravičnost; tudi odškodnina da je možna, bodisi tako, da se poveča jamstvo za varnost inozemcev, bodisi s tem, da se odpre Kitaj trgovini vsega sveta. Mac Kinley priporoča potem ruski predlog, da je različna menenja glede odškodnine predložiti razsodišču v Haagu. Poslanica priporoča obdržanje paritete (jednakosti) med zlatom in srebrom ter omenja glede filipinskih otokov, da skuša Amerika zagotoviti Filipincem blagoslov slobode in dobre vlade.

Iz nemške diplomacije.

BEROLIN 3. (K. B.) Kakor je zvečela »Nordd. Allg. Zeitung« je grof Alvensleben, poslanik v Bruselju, določen, da nadomesti kneza Radolina, poslanika v Petrogradu.

Iz italijanskega parlamenta.

RIM 3. (K. B.) V komoro je prišlo zelo mnogo poslancev. Tribune so bile prenapolnjene. Pričeli so utemeljevati interpelacije o programu kabineta, obseženega v poročilu ministra-predsednika kralju.

(Dalje na četrti strani.)

Gluhost. Neka bogata gospa, ki je ozdravila od gluhosti, in šumenja v ušesih s pomočjo ušesnega bobnila dr. Nicholsona je darovala njegovemu zavodu 75.000 gld. z namenom, da gluhi in nepremožni ljudje vdo-bijo brezplačno taka bobnila. Pisma naj se naslovijo: S t. 4660, zavod Nicholson »Longcotte«, Gunnersburg, London. W.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo
bogato zalogo raznovrstnega obuvala za gospode, gospe in otroke.
Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu.
Odpošiljatev je poštne prosta.
Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.
Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

MATTONLEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Dunajska filjalka
Hranilne vloge na knjižice s 4%.
 Menjalnica, borzno posredovanje, posojila na vrednostne papirje, menični eskompt, vinkuliranje in razvinkuliranje obligacij.

Živnostenska banka

na Dunaju, I., Herrengasse 12.

Glavnica v akeijah 20.000.000 K.
 Reservni zaklad nad 7.000.000 K.
 Centrala v Pragi.
 Podružnice v Brnu, Plznu, Budejovicah, Pardubicah, Taboru, Benešavi, Iglavi, Moravski Ostravi.

Ustaja na kitajskem.
 TIENTSIN 2. (K. B.) Tukaj pravijo, da se dve stotnji nemških čet 36 milj od Paotingfu-a proti zapadu nahajati v veliki stiski. Osem francoskih stotnij je dne 23. novembra zapustilo Paotingfu, da osvobodijo Nemea; vzeti so s seboj živili za tri dni. V Paotingfu je vse mirno. Po ukazu svoje vlade izročijo Rusi železnico iz Sai-hai-kuana v Peking Nemeem. Danes podpisujejo listine, ki se tičejo te predaje.

Trgovina in promet.
 Nezgoda na železnici pri Kalsdorfu in odškodnina za poštne pošiljatve, zgubljene tem povodom.

Prejeli smo nastopno ter nemudoma priobčujemo, ker utegne zanimati v prvi vrsti tržaške trgovske kroge. Kakor je znano, so bile povodom nesreče na železnici pri Kalsdorfu dne 24. decembra 1900 vničene skoraj vse poštne pošiljatve, ki so bile prejšnji večer z brzovlakom odpeljene iz Trsta. Trgov. ministerstvo je ravnokar odredilo, da se ima izplačati predpisana odškodnina za priporočena pisma in vožno-poštne pošiljatve, ki so se bile zgubile povodom omenjene nezgode.

Da se je stvar tako zavlekla, oziroma, da se je izdala razsodba o odškodnini še le po 11 mesecih, pripisati je okolnosti, da je bila rešitev te stvari po vsem zavisna od odnose sodne preiskave, ki je imela namen dokazati vzrok nezgode, oziroma ustanoviti, ali je kdo zakrivil isto.

Ker je šlo za priporočena pisma in razne vrednostne pošiljatve, za katere se v slučaju izgube vsled presile ne plača nikake odškodnine, moralo je ostati to vprašanje nerešeno, dokler ni bila sodna preiskava dovršena.

Sedaj ne obstoji več ovira proti izplačilu odnosnih odškodnin.

Trgovinske vesti.
Budimpešta 23. Pšenica za oktober K. — do — Pšenica za april 1901 K. 7.46 do 7.47 K. Rž za oktober K. 7.55 do 7.66 Rž za april K. 7.20 do 7.21 Oves za oktober K. — do — Oves za april K. 5.55 do 5.58 Koruza za september — do — Koruza za oktober — do — Koruza za maj 1901 K. 4.92 do 4.93
 Pšenica: ponudbe zadostne, povpraševanje dobro mlačneje. Prodaja 35.000 m. st 5 st. ceneje. Vreme: dež.
Hamburg 23. Trg za kavo. Santos good average za december 35.—, za mare 36.25 za maj 37.— za september 38.— Denar.
Havre 23. Santos good average za november po 50 kg. Fres. 43.25, za mare po 50 kg Fres. 44.—

Dunajska borza dne 3. decembra.

	danes	pred večerj
Državni dolg v papirju	98.05	98.25
" " v srebru	97.70	97.90
Avstrijska renta v zlatu	116.—	116.15
" " kronah 4%	98.35	98.35
Kreditne akcije	670.—	673.75
London 10 Lsr.	240.50	240.40
20 mark	23.53	23.53
Napoleoni	19.17	19.16
100 italijanskih lir	90.34	90.70
Cikini	11.34	11.34

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA
 registrirano društvo z omejeno zavezo, v Gorici
 Gosposka ulica hšt. 7., I. nadstr v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsacega, če tudi ni član društva in se obrestujejo po 4 1/2%, ne da bi se odbijal rentni davek.
 Posojila dajejo se samo članom in sicer na menjice po 6% in na vknjižbe po 5 1/2%.
 Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol. in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj in praznikov.
 Stanje hran. vlog leta 1899. okroglo K. 1.400.000.
 Poštno-hran. račun št. 837.315.

Ta sladna kava je priznana najboljša primes bobovi kavi, jako okusna in posebne redilne vrednosti, zatoorej naj se zahteva povsod le:

KAVA DRUŽBE SV. CIRILA IN METODA V LJUBLJANI.
 MAL POLOŽI DAR DOMU NA ALTAR!
 ZALOGA PRI IV. JEBAČINU V LJUBLJANI.

Cenjene gospodinje!
 skusite da ta naša izborna sladna kava najde pot v vsako slovensko hišo.

Jutri jih imamo!

Dr. Rosa Balsam | **Praško domače zdravilo**
 iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvajja lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvc. po pošti 20 nvc. več.
 V puščah po 35 in 25 nč., po pošti 6 nvc. več.

Svarilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

Glavna zaloga:
 Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“
 Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.
 Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

Najbolja prevlaka za podove je Fernolentov bliščeči lak za podove

v četero nijansah za mehak les, ki pokrije vsako prejšno prevlaklo, se ne prelipe, se ga lahko opere in je trpežen. Za 10 m. zadostuje 1 kg. po 2 kroni v plehasti škatlji.

Ces. in kralj. privilegirana tovarna kemičnih izdelkov **ST. FERNOLENT**
 Zaloga:
Dunaj, I Schulerstrasse št. 21.
 Ustanovljena 1832.

Razpošilja se tudi po poštne povzetju.

Nadaljne specialitete: pisalna in kopirna črnila, nepremojljive masti za usnje, patentovano sredstvo za ohranjanje podplatov „Vandol“. Kovinska čistilna zmes, srebrne in zlate čistilna mila, laki za usnje in bronasti lak kakor tudi vsega sveta najbolje leščilo (biks)

Cenik pošljem brezplačno poštne prosto.

FILIJALKA
 c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

Novci za vplačila.

V vrednostnih papirjih na	V napoleonih na
4-dnevni izkaz 2 1/4%	30-dnevni odkaz 2 1/4%
30- " " 3 3/4%	3-mesečni " 2 1/4%
	6- " " 2 1/2%

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odosno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

Okrožni oddel.
 v vredn. papirjih 2% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

Nakaznice
 na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropave, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Grade c Sibirij, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Line, Olomeu, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez strokov.

Kupnja in prodaja
 bitku 1% provizije.
 Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.
Predujmi.
 Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente v Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.
 Kreditna pisma na katerokoli mesto.
Vložki v pohrano.
 Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske in italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.
 sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati ali Seberni denar, — inozemski bankovci itd. po pogodbi.

Slovinci! | **Slovenke!**

Voščilo (Biks) v korist družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je najboljši na celem svetu.

Ta biks da brez truda in hitro najlepši blišč ter vzdrži usnje mehko. % % %

Zahtevajte to voščilo v vseh prodajalnicah!
 Glavno zalogo ima **Ivan Drufovka**, zaloga usnja, v Gorici.

Kwizdov Korneuburski prašek za krmljenje živine

Veterinarno - dietetično sredstvo za konje, govedo in ovce. Rabljen skoro 50 let že v mnogih hlevih, kedar živina noče rada jesti, kedar slabo prebavlja v zboljšanje in pomnožitev redilnosti mleka pri kravah.

Cena 1/2 škatljica kron 1.40. 1/2 škatljice 70 stot. Pristen je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,
 c. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knezje belgarski dvorni zalagatelj.
 Okrožni lekarnar, Korneuburg pri Dunaju.

Redka prilika!
 300 komadov za samo gld. 1.80

1 elegantna ura s triletnim jamstvom in lepo verižico, 1 čudovito eleganten ustnik za smodke iz jantarja, 1 krasna kravatna igla s simili-bilantom, 1 jako eleganten prstan z imit. Biserom za gospode ali dame, 1 jako krasna garnitura sestojeca iz manšetnih, ovratnih, napsnih gumbov, 1 krasna pisalna žepna oprava, sestojeca iz treh komadov, 1 par finih nogovic, 1 zelo eleg. damska broša najnovejše mode, 1 krasno toaletno zrcalo z etujem in finim česalom in še nad 250 komadov, ki so v hiši koristni in neobhodno potrebni.

Vsaka prevara je izključena, ker sprejem neugajajoče takoj nazaj.

Ako se naročita dva zavoja, se dobi jako fin žepni nož z dvema rezili v darilo.

Razpošilja po poštne povzetju ali ako se pošlje denar naprej.

Ernest Buchbinder
 KRAKOVO
 Poštno predalo E. S.

„Ljubljanska kreditna banka“ v Ljubljani Spitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti nizkim obrestim. zavarovanje proti kurzni izgubi. Promese k vsem žrebanjem.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. Eskompt menjilo najkulantneje. Borzna naročila.